

Ke schválení pro tajemníka ÚV KSČ
soudruha M. Beňu

M. Beňu

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE Č. 18

Pro členy a kandidáty předsednictva
a sekretariátu ÚV KSČ

Praha dne 22. dubna 1980

Smic

Č.j.: inf/070/80

Počet listů: 10

Počet výtisků: 26

Den vydání: 24. dubna 1980

O B S A H

- 1/ Informace o politické situaci v krajích
 - 2/ Ohlasy na 15. zasedání ÚV KSČ a postup při rozpracovávání jeho závěrů
 - 3/ Poznatky krajských výborů ze zabezpečování úkolů v oblasti ekonomiky
 - 4/ Stručná informace o průběhu veřejných schůzí strany v měsíci březnu
-

1. Informace o politické situaci v krajích

Podle informací jednotlivých krajských /městských/ výborů strany se ve vývoji politické situace projevuje tendence stabilizování a uklidňování. Snižuje se rozsah různých fám týkajících se zejména otázek zvyšování cen. Souvisí to s růstem masové politické práce strany a s opatřeními na zvládání některých nedostatků na trhu. Vcelku příznivá politická situace je charakterizována širokým rozvojem iniciativy, aktivity a zájmem pracujících o řešení současných problémů. Jsou uzavírány hodnotné socialistické závazky na počest 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Jejich záměrem je přispět ke splnění a překročení plánovaných úkolů, zejména kvalitativních ukazatelů. K vytvoření dobrých podmínek pro splnění vytyčených úkolů přispívají celokrajské dobrovolné pracovní směny a leninské subotniky. Poznatky z jednotlivých krajů svědčí o tom, že si lidé začínají hlouběji uvědomovat složitost vnějších a vnitřních ekonomických podmínek rozvoje naší společnosti. Ojediněle se ještě v některých místech objevují různé fámy a nepodložené názory.

V souvislosti s přechodem na letní čas znovu ožily ve veřejnosti, ale i funkcionářském aktivu v některých místech kritické připomínky k nedořešeným problémům úpravy začátku pracovní doby z loňského roku, na níž dostatečně nenavazuje zejména systém veřejných služeb a dopravy. V souvislosti s tím je opět zpochybňován výsledný efekt této úpravy. Na okresech Kladno, Rakovník a Mělník /Středočeský kraj/ se ojediněle vyskytují fámy o připravovaném zdražení masa, benzínu a nábytku po skončení oslav 35. výročí osvobození naší vlasti. Z okresu Pelhřimov je signalizována fáma, že dojde k úpravě cen piva, tabákových výrobků, textílií v letním období a náhradních dílů, ošacení i masa v podzimních měsících. Ojediněle se hovoří také o tom, že ceny dalších potravin vzrostou v průměru o 30 %, stavebního materiálu

o 50 % od počátku příštího roku. Ve Středoslovenském kraji se vzhledem k některým nedostatkům v zásobování vnitřního trhu objevují ojedinělé názory, zda by nebylo výhodnější zvýšit platy a zároveň ceny zboží jako v MLR, aby se zabránilo jeho skupování zahraničními turisty.

Velký zájem široké veřejnosti i nadále vzbuzuje současný mezinárodní vývoj. Projevují se obavy o zabezpečení míru. Středem pozornosti je situace zejména v Íránu a Afghánistánu. Objevují se požadavky blíže vysvětlit poslední události na Kubě. Stále více je kritizován zostřující se kurs USA a kladně přijímán postup socialistického společenství. Ve zprávě MěV KSČ Praha se požaduje podrobněji informovat o postoji vlády Jugoslávie k událostem v Afghánistánu a o vztazích Íránu k socialistickým státům.

2. Ohlasy na 15. zasedání ÚV KSČ a postup při rozpracovávání jeho závěrů

V současném období zabezpečují stranické orgány výsledky 15. zasedání ÚV KSČ. Ohlasy na jeho průběh a přijaté závěry jsou pozitivní. Oceňováno je zejména spojování ideologické práce s uskutečňováním ostatních, hlavně hospodářských úkolů. V Západočeském kraji reagují v tom směru, že je nezbytné zkvalitnit výchovu socialistického člověka, zvláště pak v současném období rozvoje společnosti. Vzhledem k aktivizaci západní propagandy zdůrazňují potřebu zvýšení ideového působení na pracující. Komunisté v n.p. Slovenské magnezitové závody Lovinobaňa, Mier Filakovo a Poľana Lučenec /Středoslovenský kraj/ diskutovali o výsledcích 15. zasedání ÚV KSČ ve stranických skupinách. Kladný ohlas zde vyvolalo hodnocení mezinárodní situace, která ovlivňuje myšlení a jednání lidí.

Ohlasy z Prahy-města shodně reagují na velkou aktuálnost zasedání ÚV KSČ k ideologickým otázkám. V některých z nich se poukazuje na to, že měly být adresněji kritizovány nesprávné postoje jednotlivých funkcionářů a orgánů, jako tomu bylo například v projevu s. L. I. Brežněva. Jsou očekávány zásadní kvalitativní změny v obsahové náplni hromadných sdělovacích prostředků, zejména v tvorbě Čs. televize, filmu i rozhlasu. Informace uvádí, že skladba a výběr programů jsou nevyvážené, chybí kvalitní zábavné pořady, pestrost i ideová vyhraněnost. Zaznívají upozornění na nedostatečnou přípravu školy k zavádění výchovně vzdělávací soustavy. Řada připomínek směřuje k obsahu, metodám a formám činnosti kulturní fronty. Byla vznesena doporučení, aby se v souladu s přednesenou zprávou na zasedání ÚV KSČ častěji objevovali na obrazovce ministři, ředitelé i další odpovědní pracovníci a otevřeně hovořili o řešení stávajících problémů.

K naplnění politickoorganizačního zabezpečení výsledků 15. zasedání ÚV KSČ přijímají územní stranické orgány konkrétní opatření. Jsou organizovány porady vedoucích tajemníků a tajemníků OV KSČ pro ideologickou práci, vyzbrojován stranický aktiv a připravována zasedání OV a KV KSČ. Pro seznámení se závěry ÚV KSČ v širším aktivu jsou organizovány ideologické konference, besedy apod.

V souvislosti s rozpracováním a aplikací výsledků zasedání ÚV KSČ věnují krajské výbory strany pozornost koordinovanému postupu. Například v Západoslovenském kraji byla vytvořena třicetičlenná pracovní skupina, jejímž úkolem je na základě výsledků zasedání ÚV KSČ shrnout a sjednotit závěry z dosavadních jednání KV KSS k otázkám školství, stranického vzdělávání, masové politické práce apod. Poznatky z Jihomoravského, Severočeského i dalších krajů ukazují, že některé okresní výbory strany věnují při zabezpečování usnesení ÚV KSČ na úkor řešení obsahových otázek větší pozornost organizačním opatřením. V řadě základních organizací KSČ probíhá informace o výsledcích 15. zasedání

ÚV KSČ na dubnových členských schůzích. V této spojitosti je třeba se více soustředit na postup základních organizací k rozpracování závěrů ÚV a na jejich přístup k tvorbě vlastních opatření. Dosavadní poznatky ukázaly, že funkcionáři základních organizací ještě málo znají přijaté dokumenty.

3. Poznatky krajských výborů ze zabezpečování úkolů v oblasti ekonomiky

V měsíci dubnu posuzovaly krajské a okresní výbory, v mnohých případech i základní organizace strany, dosažené výsledky při plnění národohospodářského plánu v I. čtvrtletí t.r. V souvislosti s tím provedly kontrolu, jak je v jednotlivých podnicích a závodech zabezpečen rozpis plánovaných úkolů na letošní rok.

Výsledky I. čtvrtletí hodnotí krajské výbory vcelku pozitivně. V řadě podniků a závodů se podařilo zvýšeným tlakem na řídicí kádry a rozvojem pracovní iniciativy lidí dosáhnout zlepšení v plnění jednotlivých ukazatelů plánu, ve zvyšování efektivnosti výroby, úsporách a podobně. Přesto se projevují rozdíly mezi podniky a závody, které ovlivnily i výsledky některých krajů. Je to důsledek toho, že se všude nedaří řešit přetrvávající problémy. Jde zejména o nedostatky v materiálně technickém zásobování, v nedodržování dodavatelskoodběratelských vztahů, ale i v řídicí a organizační práci. Například v n.p. Náradí Děčín /Severočeský kraj/ omezením bilance barevných a drahých kovů na výboru obráběcích strojů /různých destiček s použitím kobaltu/ hrozí nebezpečí jejího zastavení. Podobná situace je v n.p. Bižutérie Jablonec nad Nisou u zlata a hliníku, kde není vyjasněno plnění plánu ani materiálové náhrady. V LIAZu Jablonec nad Nisou nemají zajištěny některé druhy materiálu na 1 400 vozových jednotek nákladních automobilů. Problémy přetrvávají v nedostatku stavebních hmot pro výrobu prefa-

brikátů, což opožďuje bytovou výstavbu a další stavební práce ve VTŽ Chomutov. V n.p. Bratislavské elektrozávody /Bratislava-město/ neplní plán pro nedostatek surovin. Podobně je tomu v Západoslovenských nábytkářských závodech, v Milexu, Západoslovenských pivovarech a Slovenských energetických podnicích. Ve všech uvedených závodech je přijato opatření na vyrovnaní výpadku ve výrobě.

Krajské a okresní výbory strany se neustále zabývají především situací v těch podnicích a závodech, které se s úkoly nevyrovnávají nebo, kde se vyskytují vážné problémy a přijímají opatření k nápravě. V tomto úsilí se začíná projevovat i zvýšená pomoc orgánů a organizací NF, zejména ROH a SSM. Sekretariát městského výboru KSS v Bratislavě konstatoval, že ze základních prostředků v hodnotě 1 502 mil. Kčs nejsou v současné době v provozu zařízení za 700 mil. Kčs. Uvádění nových strojů do provozu trvá v některých případech až 12 měsíců. Největší výpadek v plnění plánu v Jihočeském kraji mají ČZM Strakonice, kde ještě není ujasněn výrobní program.

Ze zpráv krajských výborů strany i poznatků instruktorů ÚV KSČ vyplývá, že ve všech krajích existují v některých podnicích nesrovnalosti mezi rozpisem a plánem. Na předsednictvu MěV KSČ Plzeň-město /Západočeský kraj/ při projednávání rozpisu úkolů státního plánu na rok 1980 a jeho zabezpečování byla největší diskuse k oborovému podniku Škoda Plzeň, zvláště k závodu Energetického strojírenství. Jsou zde rozpory v přijetí plánu a manko v současné době představuje 400 miliónů Kčs. V Severomoravském kraji je celkově rozepsáno méně o 800 miliónů korun než stanovuje plán. Někteří vedoucí hospodářští pracovníci dávají přednost rozporovému řízení před hledáním vlastních cest zajišťování vytyčených úkolů. Jak potvrzují poznatky ze Severočeského kraje vyskytují se v některých podnicích a závodech za souhlasu jejich generálních ředitelství spekulace s odpisem plánu. Mimo jiné i z toho

důvodu se projevují tendence přesouvat nejvyšší podíl celoroční výroby do posledního čtvrtletí. Například ve Východočeském kraji 15 podniků má na první čtvrtletí rozepsáno jen 16 - 19 % celoročního plánu a na čtvrté čtvrtletí více než 30 %.

Pokud jde o zemědělství, vedou stranické orgány zemědělské podniky k tomu, aby vzhledem k nepříznivému počasí přijaly účinná opatření k jejich urychlení. Orientují je na skupinové a proudové zapojení techniky, operativní kooperaci mezi podniky, maximální využití pracovní doby, prodloužení i zavedení nočních směn, uplatňování hmotné zainteresovanosti na kvalitě, výkonech apod. Ze Středočeského a dalších krajů byly vzneseny kritické připomínky, že direktivní rozšíření plochy k osetí cukrovkou oznámené ministerstvem zemědělství a výživy až 23. března narušuje celkovou koncepci zemědělské výroby v kraji.

V současném období probíhá v okresech a podnicích objasňování Souboru opatření ke zdokonalení plánovitého řízení národního hospodářství. Jsou k tomu organizovány aktivity a semináře. Celkově je Soubor přijímán pozitivně. Například poznatky ze Západoslovenského kraje svědčí o tom, že pracující od jeho realizace očekávají zlepšení situace ve výrobě, lepší materiálně technické zásobování průmyslových i zemědělských podniků, větší stabilitu pětiletých i ročních plánů, aktivnější účast VHJ na zabezpečování úkolů a diferencovanější přístup k zajišťování zejména rozhodujících investic. Dosavadní zkušenost ukazuje, že vzhledem k různým tlakům a často nezdravému prosazování úzkých resortních zájmů není ani zřejmé, které stavby jsou z hlediska celospolečenské potřeby rozhodující. V Západočeském kraji se v diskusi při osvětlování Souboru projevily obavy, zda bude správně a důsledně rozpracován do právních norem a směrnic a včas uveden do praxe.

Ve Středočeském kraji bylo na aktivech v okresech Rakovník, Beroun a na závodě Kablo Kladno poukazováno na to, že plán na rok 1980 má hluboké disproporce v materiálně technickém zabezpečení a zda dojde k jejich odstranění po zavedení nové soustavy. Funkcionáři se ptají, jak diferencovat mzdy, když je zaručena mzda hodinová, jestli bude v tomto smyslu upraven zákoník práce a nová opatření uplatněna také v podnicích služeb. Hovoří se o rozporných problémech snižování THP a administrativy v souvislosti s narůstajícími požadavky centra na různá hlášení apod. Kritický ohlas ve Středočeském kraji vyvolal nový prémiový řád, který je v současné době projednáván na podnicích a závodech. Je poukazováno na jeho pozdní dodání, když měl být uplatňován od 1.4.1980 s tím, že nebyly pro jeho zavedení vytvořeny potřebné podmínky. V n.p. Tesla Pardubice /Východočeský kraj/ převládá v diskusích o prémiových řádech názor, že bude-li se důsledně postupovat podle Souboru, dojde v národním hospodářství ke zlepšení situace.

V Severočeském kraji, v některých místech okresů Liberec a Děčín jsou ojediněle vyslovovány obavy o včasnou a účinnou realizaci Souboru vzhledem ke stávajícím problémům v některých podnicích a závodech. Jde převážně o ty, v nichž neprobíhá experiment řízení kvality a nemají dosud představy o konkrétním vlivu nových opatření na plnění úkolů v jejich podmínkách. V Praze-městě je zavedení Souboru chápáno jako předpoklad zdokonalení řízení národního hospodářství, ale také jako účinný nástroj pořádku, disciplíny a odpovědnosti v celé ekonomice. Vzniká však obava, aby při jeho realizaci nebyla vytvářena nová vlna byrokratických a administrativních činností i opatření.

Stále, i když ojediněle, se ve všech krajích objevují názory, z nichž některé význam a úlohu přijatých opatření přeceňují nebo je podceňují. Na jedné straně je vyslovováno uspokojení, že vyřeší všechny současné problémy a na druhé straně je k nim projevována nedůvěra. Zvláštní důraz je proto kladen na pochopení podstaty opatření zejména vedoucími hospodářskými pracovníky, z nichž někteří neprojevují potřebný přístup ke studiu publikovaných materiálů.

4. Stručná informace o průběhu veřejných schůzí strany v měsíci březnu

V souladu s politickoorganizačním zabezpečením závěrů 14. zasedání ÚV KSČ stranické orgány a organizace připravily a v měsíci březnu uskutečnily ve velké části základních organizací veřejné schůze strany. V řadě případů se konaly i v menších pracovních kolektivech. Celkem jich bylo 38 590 s účastí 3 milióny 464 tisíc pracujících a ostatních občanů. Část veřejných schůzí probíhá ještě v měsíci dubnu.

Pro jejich celkový průběh a výsledky je příznačné, že měly pracovní charakter, vyznačovaly se věcností, kritičností a otevřeností. Přispěly širšímu okruhu pracujících k seznámení a hlubšímu objasnění aktuálních úkolů politiky strany, ke komplexnějšímu pochopení současných úkolů, k jejich orientaci a aktivnímu přístupu k překonávání problémů a slabých míst v ekonomice. Pracující na nich vyjadřovali souhlas s politikou strany a odhodlání aktivně přispět k jejímu uskutečňování, zvláště při plnění úkolů státního plánu. Na mnohých závodech a místech bezpartijní oceňovali otevřený přístup stranických organizací k nim.

Aktivita komunistů i bezpartijních při jednání veřejných schůzí byla vyšší než obvykle. V diskusi vystoupilo v průměru na jedné schůzi 7 přítomných. Většina názorů, námětů a

kritických připomínek směřovala k řešení vlastních, místních problémů. Charakteristickým rysem diskuse na veřejných schůzích byly konstruktivní návrhy na zefektivnění výroby. Místy byla vyslovována dělníky kritika nedostatků v řídicí činnosti hospodářských pracovníků, které způsobují nerovnoměrnost v plnění plánu a zvyšují potřebu přesčasové práce. Současně poukazovali na těžkopádnost ve vyřizování připomínek z výrobních porad a na nedostatečné využívání pracovní doby.

Menší část diskusních vystoupení byla orientována na problémy mimo vlastní pracoviště, které ztěžují dosáhnout lepší hospodářské výsledky, nebo ztrpčují pracujícím život. Bylo poukazováno zejména na nedostatky v materiálně technickém zásobování, na zastaralost strojového parku, chybějící náhradní díly, zejména pro zemědělské stroje. Dále byly kritizovány některé nedostatky v úrovni služeb, zásobování vnitřního trhu a v hromadné dopravě. Vystoupení pracujících na veřejných schůzích přineslo mnoho cenných konkrétních námětů a poznatků pro stranické organizace a vedoucí hospodářské pracovníky.